

Najwyższa Izba Kontroli (NIK) opublikowała wyniki inspekcji dotyczącej funkcjonowania nadzoru nad produkcją i obrotem materiałem siewnym w Polsce, realizowanego przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN). Kontrola objęła lata 2019–2023 i wykazała szereg nieprawidłowości, w tym brak aktualizacji opłat oraz niedociągnięcia w organizacji i wykonywaniu zadań nadzorczych.

Problematyczne opłaty za ocenę nasion

Jednym z głównych zarzutów NIK był brak aktualizacji opłat za ocenę materiału siewnego. Stawki te pozostawały niezmienione od 2014 roku, mimo że w badanym okresie średni wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych wyniósł 25%. Główny Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa informował Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o konieczności zmiany przepisów, jednak nie podjęto skutecznych działań w tym zakresie. Brak aktualizacji stawek wpływał nie tylko na dochody budżetu państwa, ale również ograniczał środki na rozwój systemu nadzoru.

Zmieniona struktura, spóźnione działania

Od 1 stycznia 2021 r., w wyniku zmiany ustawy o nasiennictwie, Główny Inspektor przejął zadania wcześniej realizowane przez wojewódzkie inspektoraty, w tym ocenę materiału siewnego, prowadzenie szkoleń oraz nadzór nad laboratoriami. Jednak dopiero po 18 miesiącach od wejścia w życie nowych przepisów utworzono Stanowisko ds. Koordynacji Oceny Materiału Siewnego. Według NIK opóźnienie to osłabiło jakość nadzoru i podważyło skuteczność systemu.

Nieprawidłowości w działaniach terenowych

Kontrola NIK wykazała liczne błędy w nadzorze prowadzonym przez wojewódzkie inspektoraty. W 5% skontrolowanych spraw stwierdzono uchybienia, takie jak:

- niewłaściwe sporządzanie protokołów z kontroli pracy kwalifikatorów urzędowych,
- prowadzenie spraw na podstawie niekompletnie wypełnionych wniosków,
- brak kontroli pracy urzędowych próbobiorców,
- wydawanie etykiet i plomb urzędowych przed uiszczeniem opłaty.

W kilku przypadkach nie podjęto decyzji o zakazie obrotu lub innych koniecznych działaniach wobec materiału siewnego niespełniającego norm jakościowych. Zdarzało się również wystawianie rachunków z błędami.

Działania naprawcze i wnioski

NIK podkreśla, że PIORiN pełni kluczową rolę w zapewnianiu jakości materiału siewnego, co ma bezpośrednie przełożenie na efektywność produkcji rolniczej. Dlatego Izba wystosowała dwa wnioski do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi:

- Podjęcie działań na rzecz zmiany przepisów dotyczących wysokości opłat za ocenę materiału siewnego.
- Rozważenie zlecenia badań nad wpływem sprawowanego nadzoru na jakość materiału siewnego wprowadzanego do obrotu.

NIK krytykuje nadzór nad nasiennictwem: Kluczowe ustalenia kontroli

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: poniedziałek, 20, styczeń 2025 18:42

Ewelina Kocemba

Odsłony: 664

Podsumowanie

Raport NIK uwidacznia problemy w funkcjonowaniu PIORiN, które negatywnie wpływają na skuteczność nadzoru nad kluczowym sektorem rolnictwa. Niewystarczająca reakcja na zmiany ekonomiczne oraz niedociągnięcia organizacyjne wymagają pilnych reform. Zmiany te są niezbędne, by zapewnić wysoką jakość produkcji rolniczej i efektywny rozwój tego sektora w Polsce.

Źródło: NIK